

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial
UKRAINIAN LABOR LIBRARY
Cor. Pritchard Ave. and M.
Winnipeg, Man., Canada

UKRAINIAN LABOR NEWS

SUBSCRIPTION RATES:
Per year \$4.00
Per half year \$2.00

РІК XIII. Ч. 46 (1564). ЧЕТВЕР, 16 КВІТНЯ 1931.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, APRIL 16, 1931. No. 46 (1564). VOL. XIII.

БУРЖУАЗНИЙ ЕКОНОМІСТ ПРО ПЯТИРІЧКУ

До довгої низки буржуазних політиків, економістів і журналістів різних країн, що висловлювали свій погляд на радянську п'ятирічку, прилучився цими днями Джордж Пейш, британський буржуазний економіст і бувший радник британського міністерства фінансів. Однак його заява є дещо відмінна від заяв його попередників і заслуговує на те, щоб не проминути її мовчанкою. Ось послухайте, що каже Пейш.

Депеша Канадської Преси з Монреалю від 13 квітня доносить, що Пейш сказав в інтерв'ю буржуазній газеті "Монреал Стар", що "як п'ятирічний план буде мати успіх, то це буде означати кінець комунізму в Росії".

"Це може здивувати вас", повторив він, "але як п'ятирічний план буде мати успіх, то це буде означати кінець комунізму, бо він приведе до перемін Росії від комунізму до ліберального режиму. Якщо план буде мати успіх, міста будуть в спроможності платити за те, що отримують, товарами. Раз вони перестануть голодувати, комунізм не буде мати того самого апелю".

Далі Пейш сказав, що найліпше, що Канада може зробити, так це "допомогти як найбільше Росії, щоб зробити п'ятирічний план успішним". Однак він заявив, що під цим він не розуміє, щоб давати Радянському Союзові індустриальні кредити. "Що Росія потребує", сказав він, "так це довготермінові кредити. Якщо Росія мала б довготермінові кредити, вона заперестала б збувати свої споживчі продукти".

А далі Пейш сказав: "Якби це не виглядало неймовірно, а Північна Америка є в дійсності відповідальна за російську революцію. Перед революцією російський селянин був в суті річчю невільником. Контраст між обставинами тут і в Росії допоміг викликати хвилю обурення, що була використана в революції".

Вже річні заяви складали про радянську п'ятирічку, але такої дивовижі ще досі ніхто не чув. Подумати лише! Успіх п'ятирічки буде означати кінець комунізму... І це не говорить якийсь там пришеделуватий Веб, але видатний буржуазний економіст. Це свідчить лише, якими маленькими й безсилим почувають себе світоці вичинюючі капіталістичного світа супроти того всього, що твориться тепер в СРСР, коли вони спроможуться аж на такі абсурдні заяви.

Та одне є знаменне в заяві Пейша. Він не говорить уже про провал п'ятирічки, як це роблять інші, але підготовляє капіталістичний світ до того факту, що п'ятирічка буде мати успіх. Він говорить також, що перед революцією російський селянин був невільником. Цим він признає, що в нинішній Радянській Союзі селянин не є невільником, як це говорять інші буржуазні політики й економісти, але повним господарем цілої країни: нарівні з міським робітником.

УСПІШНА ДЕМОНСТРАЦІЯ РОБІТНИЧОЇ МОЛОДІ НА МАРКЕТ СКВЕР У ВІННІПЕГУ

ВІННІПЕГ, 13-го квітня. — В неділю по полудні на Маркет Сквер відбувся успішний мітинг молоді, скликаний Лігою Комуністичної Молоді. Юні піонери відіграли дуже важну роль на цій мітингу. Поверх 200 піонерів з Вініпегу й околиці зібралися в партійній приміщенні і з червоними зіздами та лямпачами помашували на Маркет Сквер, співаючи по дорозі й викликуючи свої гасла.

Прибувши на Маркет Сквер, юрба з поверх 3,000 робітників привітала їх оплесками. Після того вони заходили своє місце коло платформи. Тов. Семюк відкрив мітинг і з'ясував його мету. Після нього, промовляючи т.т. Морган, Король, Томас, Фрід, Мінстер і Меріот, Товариші Норман Пенер і Ковалюк говорили від піонерів. Коли вони вийшли на платформу, комсомольці й піонери привітали їх своїми піснями й окликами. Т-ка Бела Гордон з Монреалю промовляла від імені КРОЛ.

На мітингу прийнято резолюцію, що протестує проти поліційного терору й домагається відтягнення всіх обвинувачень проти молодих товаришів у Монреалі.

Коли промовці говорили про завдання, що стоять перед безробітними й працюючими молодими робітниками, члени ЛКМ розповсюджували червоні стижки з написом: "Вишліть делегата молоді до Оттави 15 квітня!" та збирали жертви на покриття коштів вислання тов. Едвардсона до Оттави за-

ШВЕДСЬКА ЛІСОПРОМИСЛОВАЦІ ПРОГОВОРІЛИСЯ

ШТОКГОЛЬМ, Швеція, 23 березня. — Спілка шведських лісопромисловців звернулася до шведського парламенту з листом, де приєднується до вже раніш поданих парламентові пропозицій вжити заходів проти лісового імпорту СРСР.

В цьому листі лісовласники зазначають, що радянський лісовий експорт витіснив шведський ліс з деяких ринків і що кампанія, яку провадять в ряді країн проти радянського лісу під гаслом "протесту" проти застосування в СРСР "примусової праці", надзвичайно вигідна для шведської лісової промисловості. Отже, лісовласники відверто визнають, що наклепницька кампанія, яку провадять під гаслом боротьби проти вигаданої "примусової праці" в СРСР, є ніщо інше, як засіб, за допомогою якого мадагаскарці витіснили СРСР з світового лісового ринку.

Еспанія стала республікою

КОРОЛЬ АЛЬФОНС ЗРІКСЯ ТРОНУ ПІД НАПОРОМ РЕСПУБЛІКАНЦІВ

(За депешою Юнайтед Прес.)
МАДРИД, Еспанія, 14 квітня. — Прем'єр Азнар оповістив сьогодні, що король Альфонс XIII зрезигнував. Еспанія, одна з пару оставших твердих монархій, стане республікою.

Ніцето Алькаля Замора, провідник еспанських республіканців, накреслив республіканський уряд на конференції зі своїми помічниками в Мадриді. Негайно після того утворено новий кабінет на чолі з Заморою.

Республіку вже проголошено в Барселоні й Севілью, де відбулися великі демонстрації, підчас яких населення спалило портрети короля й парадувало вулицями.

Др. Грегоріо, один з республіканських провідників, виявив, що король погодився уступити на таких умовах:

Що йому буде дозволено виїхати з Еспанії з відповідними

почестями, буде дано час погодити справи з його особистими маєтками й буде віддано військовій почесні при його від'їзді.

З офіційних жерел повідомляють, що корольська родина виїде до Парижа сьогодні вечером спеціальним поїздом.

Кажуть, що король зрікся трону в користь республіки, замість лише абдикувати в користь свого сина. Він до останнього боровся, щоб урятувати свій трон митними засобами, але остаточно скапітулював, коли побачив, що виступ проти республіканців кине країну в громадянську війну і кровопролиття. (В дійсності король рішив уступити, коли побачив, що не має на кого спертися, щоб міг продовжати боротьбу за втримання свого правління.)

Республіканці, які віднесли перемогу майже в кожному місті

НИЦЕТО ЗАМОРА ТИМЧАСОВИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ТА ГОЛОВОЮ НОВОГО УРАДУ

(За депешою Асошієтед Прес.)
МАДРИД, Еспанія, 14 квітня. — Король Альфонс, останній з Бурбонів, абдикував сьогодні в 6-ій годині вечером.

Ніцето Алькаля Замора, республіканський провідник, є тимчасовим президентом. В год. 4.45 по полудні Алькаля Замора вислав ультимат до корольських міністрів, в якому заявив, що як до години республіка не буде формально прийнята, республіканці не будуть відповідальні за наслідки. Година проминула й 15 ми-

нут-лісаз того, як вийшов ультимат, абдикація короля стала дійсністю. Оповіднення зроблено точно в шестій годині після останнього засідання з кабінетом в корольській палаті.

Республіканський уряд з Алькалем Заморою, як президентом, негайно перебрав справи країни в свої руки.

Король виїде з Мадриду сьогодні вечером. В багатьох містах Еспанії проголошено республіку, включаючи Барселону, найбільше місто в провінції Каталонії.

ВІЙСЬКОВЕ ПОВСТАННЯ НА ОСТРОВІ МАДЕЙРІ

На острові Мадейра, що лежить на Атлантичському океані й належить до Португалії, відбулося військове повстання проти португальського уряду. Збунтоване військо захопило владу на цілм острові й повідомило Лісбону, що воно визнає лише конституційний уряд Португалії. Повстання зверне-

не головні проти португальського диктатора Кармоши.

Португальський уряд вислав військо для здавлення повстання й наложив блокаду на порт Фунчал, головне місто Мадейри. Закрито також усі інші порти на острові й перервано всяку комунікацію між Мадейрою та зовнішнім світом.

НІМЕЦЬКА ПРОПОЗИЦІЯ ДІСТАЄ БІЛЬШІСТЬ

БЕРЛІН, 22 березня. — Не зважаючи на поліційне переслідування кандидатів революційної пропозиції, червоні списки на багатьох підприємствах дістають абсолютну більшість голосів.

На металургійно-обробному заводі "Пальц" (у Саксонії) список революційної пропозиції дістав 100 голосів, а реформісти дістали 89 голосів. На підприємстві "Льофтанза" (в Берліні) революційна пропозиція ді-

стала 233 голосів, а реформісти — 164. На гумовій заводі "Ельба" (у Віттенбургу) список революційної пропозиції дістав 410 голосів, а реформісти 288 голосів. На лийський рідничі, де недавно було масове скорочення революційно настроєних робітників, революційна пропозиція все таки дістала 152 голоси, а реформісти лише 53. На заводі "Астра" (в Хемні) революційна пропозиція дістала 163 голоси, а реформісти — 108.

ЛЮДИ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ НЕ МАЮТЬ ПРАЦІ

БЕРЛІН. — В зв'язку з наступним початком нового семестру в німецьких вищих навчальних закладах преса почала широку кампанію проти вищої освіти. Кампанію цю провадять з тим мотивуванням, що в наслідок економічної кризи ті, що кінчають вищу навчальну заклади, не мають ніяких перспектив дістати роботу за своєю спеціальністю.

Безробіття серед молодих технічних сил дуже велике, пересічно знаходять роботу за спеціальністю не більш як 20% з них. В Німеччині є величезне число інженерів, що місяцями не мають гарячої їжі, не мають своїх кімнат, а наймають собі ліжко або навіть туляться в нічлігах. В Німеччині багато інженерів, які вважають себе за шановних, коли їм щастить знайти роботу перемішальників в ресторанах, вуличних продавців цигарок і т. ін. Тепер у Німеччині є окозо 30,000 безробітних з вищою освітою.

В АЛАБАМІ ЗАСУДЖЕНО НА СМЕРТЬ 8 НЕГЕРСЬКИХ РОБІТНИКІВ

СКАТСБОРО, Алабама, 9-го квітня. — В місцевім суді засуджено на смерть ще п'ятьох негерських молодих робітників з групи дев'яток, яких обвинувачувано в напастуванні двох білих дівчат у поїзді. Таким чином уже вісьмох засуджено на кару смерті.

Рівночасно зі зростом робітничих протестів по цілій країні проти легального ліну дев'яток негерських хлопців, що його переводять алабамські капіталісти та їхні судді, місцеві підприємці дуже спідяться з розправою, щоб не дати нагоди до розголошення цього брутального злочину проти робітничої класи.

Обидва судді, перед якими відбувається розправа, є власники великих плантацій і відомі зі своєї несправності до негрів. Хоч на лаві підсудних було дев'ять негрів, то між членами лави присяжних нема ні одного негра. Розправа відбувається в напруженій ліччовій атмосфері.

Голова суду отримав телеграму від Міжнародної Робітничої Оборони, яку називає розправу фрейм-апом і легальним ліном та перестерігає суддів, що робітничка класка Америки й цілого світа буде уважати їх відповідальними за цей неймовірний злочин супроти робітничої класи.

НАГЛО ВІДКЛИКАЛИ ПОЇЗДКУ ДО РАД. СОЮЗУ

Телеграфічна агенція Асошієтед Прес приносить таку новинку до денної капіталістичної преси:

ВАРШАВА, 13 квітня. — Делегація польських промисловців, яка мала виїхати сьогодні до Москви, щоб оглянути радянські фабрики й навести торговельні стосунки між двома країнами, нагло відкликала свого поїзду на залізничній

станції після прочитання телеграм від варшавських газет.

Телеграма походила з Риги й говорила, що народний комісарят торговлі СРСР видав комунікат, в якому каже, що поїздка польських промисловців є наслідок повної руйни польської індустрії, яку постигла судьба такої самої економічної депресії, як і в інших капіталістичних країнах.

ДЕЛЕГАЦІЯ АНГЛІЙСЬКИХ ОСВІТЯН У КИЄВІ

КНІВ, 25-го березня. — До Києва прибула група англійських освітян з 5 осіб, що повернулася з подорожі по Радянському Союзові, щоб ознайомитися зі станом народної освіти в Союзі. Делегація відвідала також Грузію та Сибір.

Делегати, розмовляючи з кореспондентом Ратау, відзначали величезний культурний поступ трудящих СРСР і велику увагу, приділену від радянського уряду запровадженню загального навчання.

На делегатів величезне враження справило сільське вчителство, яке хоч і перебуває подекуди ще в тяжких умовах, але виявляє справжній ентузіазм у справі запровадження

культури в маси селянства.

"В жадній країні, заявили делегати, ми не спостерігали такої величезної туги до ліквідації неписьменності, як у Радянському Союзі".

Делегати повідомили про надзвичайно великий інтерес англійських освітян до виставки радянської освіти, що відкривається в Лондоні.

"Досі англійська буржуазна преса, заявили делегати, подає абсолютно брехливу інформацію про становище освіти в СРСР. Безперечно, що виставка дасть можливість кожному англійському освітянину переконатися в величезних досягненнях культурної революції в СРСР".

В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ

ТУРБИНИ РАДЯНСЬКОГО ВИРОБУ.

ЛЕНІНГРАД. — На металургійному заводі ім. Сталіна почали виробляти перші потужні теплофікаційні парові турбини. Досі найбільша теплофікаційна турбина, що її випустив завод, мала потужність 7,500 кіловат. Зараз в роботі є дві теплофікаційні турбини потужністю по 12 тисяч кіловат кожної. 1932 року завод почне виробляти теплофікаційні турбини потужністю — 24 тисячі кіловат кожної.

14 МІЛЬЙОНІВ ДІТЕЙ У ШКОЛАХ.

МОСКВА, 8 квітня. (Ю.П.) — В 1930 році в школах Радянського Союзу було 14 мільйонів дітей, а в 1931 році буде яких 2 мільйони більше.

Цифри подає проф. Андрій Вишиский, голова Державної Наукової Ради. Перед революцією в школах царської Росії було дітей на половину менше — окозо 7 мільйонів.

БЕРУТЬ 500 МЕХАНІКІВ ІЗ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

МОСКВА, 4 квітня. (Ю.П.) — У виданні сьогодні урядовим оповіщенням сказано, що невдовзі прибуде до автомобільної фабрики "Автогігант" в Ніяльському Новгороді 500 американських механіків.

В додатку до 150 радянських механіків, що учаться тепер в заводах

ЗЕЛЬШУЮТЬ ЗАСІВ БАВОВНИ.

МОСКВА, 12 квітня. — Радянський уряд вирішив у наступному році збільшити засів бавовни на 80%, проти минулорічного засіву. Планують засіти принаймні 6 мільйонів акри бавовни.

До старих бавовняних районів додають нові райони на Україні, на Кримі, на Кавказі, у Вірменії й т. д.

ПРОГІБША НА ЗАЛІЗНИЦЯХ.

МОСКВА, 8 квітня. (Ю.П.) — Шлякowitz прогібשו встановлено на всіх залізницях Радянського Союзу, як один з засобів піднесення дисципліни серед транспортних робітників.

У ресторанах і буфетах на залізничних станціях заборонено продавати всякі алкоголічні напінки, включно з легким вином і пивом.

КАРАЮТЬ КУРКУЛІВ.

МОСКВА, 8 квітня. (Ю.П.) — Сьогодні засуджено встановлено на смерть шість куркулів (багатих селян) за саботування організації хлібозаготівлі в місцевості Балашово над горішньою Волгою. 20 інших куркулів засуджено на річні термини ув'язнення.